

Recreatieschap **Drenthe**

De toekomst hangt af van wat je nu aan het doen bent

KADERNOTA 2024

Zoeken naar nieuw evenwicht

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	2
WAT IS HET RECREATIESCHAP EN WAT DOEN WIJ?.....	3
RECENTE ONTWIKKELINGEN	4
RECREATIESCHAP DRENTHE - de basis	6
BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING	6
PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS.....	6
ROUTEBUREAU	7
FINANCIELE KADERS	12
BIJLAGE I Baten en lasten	14
BIJLAGE II Totale bijdragen gemeenten 2024	15

VOORWOORD

Het Recreatieschap Drenthe is een provinciegrensoverschrijdende gemeenschappelijke regeling van de 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Hierin ligt ook de reden waarom, ondanks de Drentse afspraken binnen de nota 'Samen werken aan Drenthe', u deze kadernota ontvangt.

De kadernota is het jaarlijks document waarin de belangrijkste (beleidsmatige) items worden benoemd en waarbij de **financiële kaders voor het jaar 2024** worden aangegeven. Het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Drenthe (RSD) duidt daarmee de koers voor 2024. De basis van de kadernota vormt de input voor de begroting 2024.

Op basis van deze informatie vraagt Recreatieschap Drenthe de gemeenteraden om kaderstellende uitspraken te doen voor de uitwerking van de **programmabegroting 2024** die komend voorjaar zal verschijnen. De ontwerpbegroting 2024 van Recreatieschap Drenthe zal, conform de afspraken binnen de nota 'Samen werken aan Drenthe', aan de deelnemende gemeenten voor 15 april 2023 worden aangeboden.

N.B.: De deelnemers aan de regeling Recreatieschap Drenthe zijn de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Voor de leesbaarheid wordt hierna in deze nota gesproken over Drenthe en Drentse ontwikkelingen maar dit betreft uiteraard ook gemeente Ooststellingwerf, onze Friese deelnemer.

WAT IS HET RECREATIESCHAP EN WAT DOEN WIJ?

Het Recreatieschap Drenthe is een compacte organisatie waarbij 12 personen (8,7 fte) werkzaam zijn. Indien nodig maken we gebruik van een zogenaamde flexibele schil; inhuur van medewerkers voor de uitvoer van een specifiek project.

Doelstelling

Het Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijke regeling (GR) bestaande uit alle Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Het samenwerkingsverband heeft tot taak de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van recreatie en toerisme.

Strategische doelen:

Gemeenten hebben een groot aantal publieke taken die verschillend van aard en omvang zijn. Sommige van deze taken worden gemeenschappelijk door een andere partij uitgevoerd. Dit is efficiënter, effectiever, er is meer expertise, men kan van elkaar leren en er is sprake van een grotere bestuurlijke kracht.

Het Recreatieschap Drenthe verzorgt de recreatieve basisstructuur: ontwikkeling, beheer en onderhoud van routes en knooppuntnetwerken voor fietsers en wandelaars en ondersteuning van gebruikersgroepen van MTB-ers en ruiters en menners bij het onderhoud van hun eigen routes.

Recreatieschap Drenthe vervult haar taken zonder eigen belang. De financiële middelen die het Recreatieschap ontvangt van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf investeert zij direct in de vrijetijdssector van de betreffende gemeenten. Het Recreatieschap zorgt voor Drenthe-brede afstemming van beleid tussen de diverse gemeenten. En zij behartigt de belangen van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf.

Het Recreatieschap levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven. Dit uit zich in het bijdragen aan het uitwisselen en combineren van kennis, leggen en/of verbeteren van onderlinge contacten, adviseren, ontwikkelen van beleid, ontwikkelen en in stand houden van de toeristische infrastructuur, participatie in en coördinatie van projecten en inzet en beheer van financiële middelen van het fonds voor Recreatie en Toerisme.

RECENTE ONTWIKKELINGEN

2022 is een enorm roerig jaar geweest. Op allerlei vlak zijn er bewegingen die grote invloed hebben op het dagelijks leven.

Deze ontwikkelingen beïnvloeden zeker ook de vakantie- en vrijetijdsmarkt en deze zullen naar verwachting ook langdurig doorwerken. Gelukkig kunnen we stellen dat vakanties in trek zijn en blijven. Hieronder zullen we een aantal ontwikkelingen benoemen.

ONZEKERHEID Landelijk zien we dat onzekerheid heerst

De **Oekraïne-oorlog** treft de Nederlandse economie terwijl deze juist herstellende was van de coronarecessie. De schok van de oorlog leidt tot onzekerheid. Enerzijds treft het ons veiligheidsgevoel. Daarnaast leidt de oorlog ook tot verstoring van het aanbod van producten en grondstoffen. De energieprijzen worden opgedreven en dit drukt de groei van de wereldhandel. De verwachting is dat het aantal vakanties gelijk zal blijven, maar de gemiddelde bestedingen zullen dalen.

De verstoring komt tot uiting door **inflatie**. In eerste instantie dus vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van de energieprijzen, maar inmiddels verbreedt zich dit naar andere goederen en diensten. De hoge inflatie en economische onzekerheid zorgen ervoor dat de consument minder uitgeeft. Hoewel we ons vakantiegeld nog steeds daadwerkelijk uitgeven aan vakantie, heeft de inflatie wel een rol gespeeld. Bij zo'n 1/3 deel van de reizigers is het vakantiebudget lager geworden dan eerst.

Daarnaast zien veel sectoren zich nog steeds geconfronteerd met **personeelstekorten** die de groei beperken, van zorg tot horeca en zakelijke dienstverlening. Door de krapte op de arbeidsmarkt (en de hogere inflatie) neemt de loonstijging toe. Om medewerkers aan te trekken of te behouden, belonen bedrijven werknemers extra, bijvoorbeeld door meer periodieken, een promotie of een individuele bonus. Maatwerk is nodig.

Bovendien zien we een aanzienlijke terugloop van de instroom van studenten én denkt zo'n 18 procent van de

medewerkers erover om de sector te verlaten. Om de sector aantrekkelijker te maken, moet er worden ingezet op het verbeteren van goed werkgeverschap en arbeidsvoorwaarden, meer vaste dienstverbanden en doorgroeimogelijkheden. De gastvrijheidssector zucht na de coronacrisis onder de **personeelscrisis**.

RUIMTELIJK Ruimtelijke ontwikkelingen

Naast economische ontwikkelingen zijn er ook volop veranderingen gaande die de invulling van het Nederlandse grondgebied raken.

De bevolkingsdichtheid van Nederland neemt in snel tempo toe. Op de **woningmarkt** is meer nieuwbouw nodig, Meer aanbod is dan ook nodig om de toegankelijkheid te vergroten. Vanuit 'Den Haag' worden plannen ontwikkeld die vergaande gevolgen zullen hebben voor de **agrarische sector**. Hoe de vrijkomende ruimte wordt ingevuld is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied en dus zeker ook voor de recreatieve sector.

Het **stikstofprobleem** beperkt ook de ontwikkelruimte van bedrijven. In of dichtbij Natura-2000 gebieden zijn bijna geen mogelijkheden voor het aanpassen van toeristische bedrijven. Ook het organiseren van evenementen is lastig en staat onder druk. Algemeen gesproken kan je zeggen dat er sprake is van 'strijd om de ruimte'.

De maatschappelijke behoefte aan recreatie neemt toe en zal ook in de komende jaren blijven groeien.

Bevolkingsgroei is een feit én vanuit het oogpunt van **gezondheid en welzijn** wordt een steeds groter belang gehecht aan een actieve leefstijl, waarvan recreatie deel uitmaakt. Ook in de corona-periode heeft men de eigen directe leefomgeving opnieuw ontdekt en opnieuw leren waarderen.

Bovengenoemde ontwikkelingen kunnen gezien worden als een kans voor de verdere ontwikkeling van de recreatief-toeristische sector.

Het Recreatieschap kent een aantal kerntaken:

BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING

Ontwikkelen beleidsvisies en kennisuitwisseling (cursussen en overleggen voor o.a. de recreatieambtenaren (het AORTA), excursies, recreatiecongres, recreatiesociëteit, open colleges en studiereizen) ter inspiratie en ondersteuning van de deelnemers. Het Recreatieschap is een kleine, pragmatisch ingestelde uitvoeringsorganisatie. Door periodiek georganiseerde bijeenkomsten zorgen we voor onderling contact tussen beleidsmakers, bestuurders en de (recreatie-)ondernemers. In de praktijk blijkt dat deze werkvorm efficiënt en prettig werkt (zie ook Eindrapportage 'Bestuurlijk Regionale Ecosystemen in Drenthe'). We voorkomen het onnodig opnieuw uitvinden van wielen en dragen bij aan afstemming op Drents niveau. Immers, veel recreanten en toeristen oriënteren zich op Drenthe als bestemming; daarom is het van belang om een groot aantal projecten en activiteiten op een Drents schaalniveau af te stemmen.

PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS

Recreatieschap Drenthe voert veel projecten uit. Deze zijn veelal gemeentegrens overschrijdend. Vaak probeert het Recreatieschap de uitvoer van projecten mogelijk te maken door aan te sluiten bij subsidieprogramma's (provinciaal, landelijk en Europees).

Vanuit de deelnemende gemeenten wordt ook jaarlijks een bijdrage ontvangen die wordt gestort in het zgn. stimuleringsfonds. De hoogte van de bijdrage is voor een deel gebaseerd op de opbrengst toeristenbelasting. Dit fonds maakt het mogelijk om snel en efficiënt financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen aan nieuwe, gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen in recreatie en toerisme. Hierbij zien we dat, via de inzet van het fonds, ook andere subsidiegelden worden gegenereerd. We creëren al jaren een multiplier van minimaal 4.

ROUTEUREAU

Recreatieschap Drenthe ontwikkelt en onderhoudt routes (schoonmaak en herstel). De routes zijn zowel bewegwijzerde routes als ook routesystemen (wandelen- en fietsknooppunten). Door de introductie van het wandelknooppuntennetwerk in Drenthe zien we een forse toename binnen de pijler onderhoud. De door-ontwikkeling van de pijler onderhoud is van belang voor het kwalitatief goed op peil houden van de netwerken. Bij het onderhoud van de wandelknooppunten en themaroutes kunnen we inmiddels rekenen op de inzet van ruim 80 vrijwilligers. Zij doen dat met veel passie en zorg. Toerist én bewoner beschikken daardoor over talloze mogelijkheden om, goed bewegwijzerd, de provincie te (ver)kennen.

Het betreft hier bewegwijzerde fietsroutes, fietsknooppuntensysteem, wandelroutes, wandelknooppuntensysteem, de TT-route voor motoren en fietsers, kanosteigers en onderhoud van enkele toiletgebouwen voor de recreatievaart. Daarnaast ondersteunen we gebruikersgroepen van ruiters, menbers en MTB-ers in het beheer en onderhoud van hun routes.

Een goed op orde zijnde routestructuur is het visitekaartje dat de ondernemers mee kunnen geven aan hun gasten. Daarnaast leiden de routestructuren langs de kleine en grote verhalen van Drenthe, bezienswaardigheden en ondernemers, perfecte afstapmomenten voor de recreant.

Naast het fysiek verzorgen van routenetwerken draagt Recreatieschap Drenthe ook zorg voor het digitaal aanbieden van routeinformatie ([zie drenthe.nl](http://zie.drenthe.nl)) en geeft zij advies; richting andere partijen die routes ontwikkelen.

De recreant/gebruiker staat ook binnen het Routebureau van Recreatieschap Drenthe altijd centraal. Wat is zijn/haar behoefte en hoe kan het Recreatieschap deze het beste invullen? Op basis hiervan ontwikkelt en digitaliseert het Recreatieschap het aanbod.

RECREATIESCHAP DRENTHE - Acties 2024

Provincie Drenthe, Marketing Drenthe en het Recreatieschap hebben in 2021 samen met de vrijetijdssector het 'Perspectief op bestemming Drenthe 2030' ontwikkeld. Meer dan 200 ondernemers en andere partijen uit de sector waren erbij betrokken.

Ambitie van de visie is toerisme en recreatie te laten bijdragen aan de samenleving door van waarde te zijn voor bezoekers, bedrijven, bewoners én de bestemming Drenthe. Het doel is om Drenthe te laten bloeien. Bloeien betekent dat toerisme en recreatie duurzaam groeien met oog voor de balans tussen economie (bestedingen en banen), maatschappij (leefbaarheid, levendigheid en voorzieningenniveau) en omgeving (cultuur/erfgoed, natuur en landschap). Om dit te realiseren heeft het Perspectief drie ontwikkelstrategieën:

- Trots en respect voor onze cultuur en identiteit versterken én uitdragen.
- De natuurlijke waarden optimaal benutten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie.
- Een aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen

We bekijken onze werkzaamheden vanuit het Perspectief Drenthe 2030. Projecten en beleid die opgestart worden, laten we aansluiten bij de geformuleerde ontwikkelrichting.

Het Recreatieschap werkt jaarlijks met een motto. In 2024 is ons motto: 'Zoeken naar nieuw evenwicht'. Het Recreatieschap wil gemeenten en de sector ondersteunen om de nu voor ons liggende landelijke en provinciale opgaven gezamenlijk aan te pakken. Als we naar het jaar 2024 kijken willen we onze organisatie (binnen onze basistaken) inzetten op:

- **Integrale aanpak**

Om een aantrekkelijke omgeving voor recreërende inwoners en toeristen (ook wel vrijetijdslandschap) te behouden en te versterken is het belangrijk recreatie in combinatie op te pakken met andere opgaven. Immers een bezoeker komt niet vanwege één product, maar vanwege het samenspel tussen verblijf, horeca, vermaak, landschap, winkels en vervoer, in combinatie met de natuurlijke en/of culturele omgeving. De natuurlijke en culturele omgeving, de fysieke inrichting en de sociale structuur van plekken zijn bepalend voor het goed functioneren van de vrijetijdseconomie – ook al zijn deze plekken niet louter bedoeld voor toerisme en recreatie (Bron: Agenda Bewuste Bestemmingen, CELTH, 2022)

Hoe de toekomst van het vrijetijdslandschap in Drenthe er uit ziet hangt af van de strategische keuzes die komende tijd gemaakt worden. Recreatieschap zet zich in om samen met de organisaties die betrokken zijn bij de verschillende opgaven, gezamenlijke visies en

strategieën te ontwikkelen op het omgaan met recreatie in gebieden. Denk aan opgaven op het gebied van stikstof, klimaat, waterkwaliteit, biodiversiteit en brede welvaart.

Dit om te bepalen welke gebiedsdelen zich lenen voor intensief gebruik (zonering) en om bezoekers te faciliteren met voorzieningen. We streven naar een goede balans tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van gebieden.

Verder zien we dat de natuurwetgeving (grote) invloed heeft op de toeristisch-recreatieve sector. Het is zoeken naar mogelijkheden om evenementen te organiseren, gelet op de complexe eisen vanuit stikstof. Daarnaast zijn veel ondernemers werkzaam in of tegen Natura-2000 gebieden. Een uitbreiding en/of verandering van je onderneming is niet meer alleen een economische afweging, maar tevens moeten er complexe berekeningen worden opgeleverd.

- Duurzaam ondernemerschap

Het streven naar een duurzame groei van toerisme, met een balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid, staat centraal in het Perspectief op bestemming Drenthe 2030. Het streven gaat als een satéprikker door het werkveld toerisme en recreatie heen. Immers, het is van belang om het verbruik van fossiele energie terug te brengen, zowel voor het klimaat als vanuit bedrijfseconomisch perspectief. In vrijwel alle sectoren is het mogelijk om de CO₂-voetafdruk te beperken.

Maatregelen om zorgvuldig om te gaan met grondstoffen zijn toepasbaar in de sector. Denk aan zorgvuldige inkoop van levensmiddelen, mogelijk recyclen van meubilair, goede afvalscheiding. Duurzaam personeelsbeleid (binden van arbeid) en omgaan met klimaatverandering zijn belangrijke items waarbij (een deel van) de ondernemers hulp kan gebruiken. Het Recreatieschap wil actief ondernemers hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld door bestaande regelingen makkelijker toegankelijk te maken, evt. nieuwe regelingen te helpen ontwikkelen, kennissessies te organiseren ed.

- Benutten wandelknooppuntensysteem

Heel Drenthe zal eind 2023 / begin 2024 voorzien zijn van het wandelnetwerk. In 2024 willen we meer economische spin-off voor Drenthe vanuit het wandelnetwerk ontwikkelen. We willen ondernemers en andere organisaties stimuleren om bij productontwikkeling van het wandelnetwerk gebruik te maken. Daarnaast gaan we het netwerk ook meer onder de aandacht brengen bij recreanten en inwoners van Drenthe. Het systeem past namelijk ideaal bij de trend naar meer keuzevrijheid (men kan zelf zijn route bepalen) en de verdere toename en spreiding van het aantal wandelende toeristen in Drenthe;

- Inzet Wandelplatform Drenthe

Het doel van het platform is het wandeltoerisme in Drenthe op een hoger plan te brengen. Het Recreatieschap is één van de drijvende krachten in dit platform. Vertegenwoordigers van wandelclubs, terreinbeheerders, horeca- en recreatiebedrijven, gemeenten en provincie e.a. komen hiervoor regelmatig bij elkaar. Doel is het wandelen in de etalage van Drenthe te zetten en de mogelijkheden en kwaliteiten van de wandelvoorzieningen Drenthe te promoten. Het platform zorgt voor afstemming. De organisaties in het platform zorgen zelf voor de uitvoering van projecten. Een voorbeeld is het project Impuls Drenthepad: dit project is ontstaan vanuit het Wandelplatform en wordt in 2023-2024 uitgevoerd onder regie van Nivon en Recreatieschap;

- Beleidsontwikkeling gericht op de nieuwe fietsrecreant (e-biker)

Beleidsadvies en projecten ontwikkelen om de bestaande infrastructuur om te buigen naar de gewijzigde vraag (bredere fietspaden / passend en veilig wegdek e.d.) van de gebruiker. Samen met terrein beherende organisaties (TBO's), gemeenten en Provincie de fietsinfrastructuur écht toekomstbestendig maken en zorgen voor een goede onderhoudsstructuur. Dit is belangrijk om ook in de toekomst Drenthe als fietsprovincie te kunnen blijven promoten;

- **Ontwikkeling / interpretatie data.** Data wordt steeds belangrijker en kan helpen bij het bepalen van je koers. Het Recreatieschap ziet hierin een taak voor het uitvoeren van een vertaalslag; van kwantitatieve cijfers naar kwalitatieve cijfers om gemeenten en ondernemers op basis van cijfers de juiste beslissingen te laten nemen (Ecorys-rapport/ Dashboard Impactmodel). We willen meer aansluiting zoeken bij de systematiek van de Landelijke Data Alliantie. Daarnaast willen we inzicht geven in gebruiksgegevens van ontwikkelde (route)infrastructuur. Zodat we ook cijfermatig het effect van bepaalde investeringen kunnen monitoren.

- **Versterken kwaliteit sector**

In 2024 loopt het project Vitale Vakantieparken (VVP) af. We hopen dat dit project in de nog resterende looptijd kan bijdragen aan versterking van de sector, door middel van transformeren of vitaliseren. In 2024 willen we samen met gemeenten, ondernemers/ HISWA-RECRON, provincie Drenthe en ondernemers bekijken hoe we de impuls van VVP verder kunnen doorzetten naar toekomstige jaren.

De sector verdient de positieve impuls zoals deze is ontstaan door uitvoer van dit project. Het Recreatieschap draagt zowel financieel als met bestuurlijke inzet bij aan de uitvoering van VVP.

- **Gevraagd en ongevraagd (proactief) de deelnemende gemeenten ondersteunen**
Middels een aantal adviezen en onderzoeken (sociaal-economische impact rapportages / onderzoek lokale lasten / adviezen t.a.v. trends en ontwikkelingen). Het doel is de ondersteuning van colleges en raden met de juiste kennis zodat de beste besluiten kunnen worden genomen binnen de gemeenten.

- **Gevraagd en ongevraagd (proactief) de ondernemers en het onderwijs ondersteunen**

De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt een structureel probleem zal zijn. We willen meedenken met vraagstukken zoals 'hoe bind ik werknemers aan mijn bedrijf?' en

'het bevorderen van bijv. stageplaatsen de toekomstige werknemers', 'hoe zorgen we voor seizoensverlenging zodat arbeidskrachten langdurig kunnen worden aangetrokken', 'hoe zorgen we voor een goede aansluiting tussen scholing en werk'. We kijken hierbij ook om in Noord-Nederlands verband een hospitality pact op te richten samen met andere overheden, het onderwijs en ondernemers.

FINANCIËLE KADERS

Het Recreatieschap Drenthe werkt met een klein personeelsbestand (8,7 fte). Een deel van de werkzaamheden is projectgebonden. Indien het Recreatieschap voor de uitvoer hiervan extra menskracht nodig heeft, doet zij dit door middel van inhuur. Dus flexibele inhuur naast een vaste formatie.

Het Recreatieschap is gehuisvest in Dwingeloo. Hier delen we de huisvesting met Marketing Drenthe en het programma Vitale Vakantieparken. Deze gecombineerde huisvesting heeft als voordeel dat de contacten gemakkelijk tot stand komen en wij elkaar snel weten te vinden.

INDEXERING

De begroting van het Recreatieschap wordt jaarlijks aangepast voor de stijging van lonen en prijzen. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de notitie 'Samen werken voor Drenthe'. In deze notitie wordt de methode beschreven hoe de compensatie van loon- en prijsstijgingen van gemeenschappelijke regelingen wordt bepaald.

Op moment van opstellen van deze kadernota zijn er nog veel financiële onzekerheden waarbij we dus moeten werken met aannames. Immers, inflatie neemt een grote vlucht en Cao-onderhandelingen zijn nog gaande.

Naast de voornoemde onzekerheden kent het begrotingsjaar 2024 een aantal mutaties t.o.v. de begroting 2023 (mutaties op jaarbasis). Deze mutaties zijn (structurele) wijzigingen op de begroting 2023 en zullen derhalve in de conceptbegroting 2024 worden opgenomen

Huisvesting;

De energiekosten van het kantoorpand zijn, gelet op de huidige marktomstandigheden, lastig in te schatten. Het jaar 2022 laat een stijging zien van € 10.000, hetgeen we opvangen binnen de begroting. Afhankelijk van de ontwikkelingen zullen we, indien noodzakelijk, daar op een later tijdstip, bij de begroting of via een begrotingswijziging, op terug komen.

Onderhoud;

Met ingang van 2023 is gekozen voor een leasesconstructie van een dienstauto.

➔ stijging € 7.200

Bureau;

De accountantskosten zijn gestegen. Het contract met de accountant liep af; onderhandelingen t.b.v. een nieuw contract zijn uitgekomen op een hogere prijs

➔ stijging € 4.000

Het Recreatieschap heeft in het najaar van 2022 een ziektekostenverzekering afgesloten. Hiertoe is besloten omdat kosten van langdurig ziekte dusdanig hoog zijn dat dit voor een kleine organisatie als het Recreatieschap leidt tot te grote risico's.

➔ stijging € 18.000

Personeel:

Normaliter gaan we uit van de bij de begroting 2023 gehanteerde cijfers. Hoewel de Cao-onderhandelingen nog lopen, is bekend dat in 2023 de personeelslasten zullen gaan stijgen. Gegevens van de HR-afdeling van de gemeente Tynaarlo laten een verwachte stijging van 5% van de personele lasten in 2023. De raming van de personeelslasten bij de begroting 2023 (2,3%) is derhalve achterhaald. Indien we uitgaan van een **stijging in 2023 van 5%** i.p.v. de begrote 2,3% zien we een stijging van € 18.000 in 2023.

Deze afwijking nemen we mee in de berekening van de geschatte personeelslasten in 2024.

➔ stijging van € 18.000 (i.v.m. aanpassing indexcijfer van 2,3% naar 5% over de loonsom 2023)

Kengetal indexatie

Bij het samenstellen van de ontwerpbegroting 2024 gaan we, naast de voornoemde wijzigingen van de begroting, uit van indexatie (loon- en prijscorrectie) van de totale begroting. Hierbij worden de kerngegevens 'Prijsindex Loonvoet Sector Overheid% 2024-2026' en 'prijs materiële overheidsconsumptie' uit het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau gehanteerd. Op basis hiervan wordt uitgegaan van een indexering van de begroting voor 2024 van **4,2%** (loonvoet sector overheid) voor de personeelslasten en **2,4%** (materiële overheidsconsumptie) voor de overige begrotingsposten. Indien blijkt dat de werkelijke ontwikkeling afwijkt van het nu gehanteerde indexcijfer, kan het aanleiding zijn voor een begrotingswijziging 2024 gedurende het jaar.

Stimuleringsfonds

Daarnaast is het goed om de ontwikkeling van de bijdrage aan het stimuleringsfonds te benoemen. De gevraagde bijdrage (ca. 3% van de totale Drentse opbrengst toeristenbelasting) is (deels) afhankelijk van de geïnde toeristenbelasting. Voor de begroting 2024 worden de overnachtingscijfers gehanteerd van het jaar 2021. Dat jaar liet weer een stijging (gemiddelde stijging van 6%) zien van het aantal overnachtingen ten opzichte van de overnachtingen in het jaar 2020.

BIJLAGE I

BATEN EN LASTEN

BATEN			
Overige opbrengsten; huur	6.450		
Overige opbrengsten	10.350		
		16.800	
Bijdragen gemeenten in exploitatie		1.058.748	
Bijdragen gemeenten in stimuleringsfonds **		303.549	
		1.362.297	
			1.379.097
LASTEN			
Personeel***	701.350		
Huisvesting	69.100		
Onderhoud	67.200		
Overige uitgaven	10.200		
Uitgaven toeristische informatievoorziening ****	120.000		
Bestuur	580		
Bureau	95.670		
Afschrijvingen	4.300		
Projecten *	PM		
		1.068.400	
Lasten stimuleringsfonds **		303.549	
			1.371.949
Resultaat voor bestemming			7.148
Onttrekking reserves			15.852
Toevoeging reserves			-23.000
Resultaat na bestemming			0

** Recreatieschap Drenthe is penvoerder van het stimuleringsfonds. Bijdragen van gemeenten worden via het Recreatieschap ingezet ter ondersteuning en stimulans van ontwikkelingen in de sector. De hoogte van de bijdrage is de grens tot waar het Recreatieschap toezeggingen kan doen. De daadwerkelijke uitgaven kunnen over de jaargrens heenlopen (langlopende projecten). In de begroting wordt echter niet de kasstroom getoond.

***De personele lasten zijn gebaseerd op de werkelijk te verwachten kosten. Uitbreiding werkzaamheden vangen we daar waar mogelijk op met inzet flexibele schil en/of vrijwilligers.

**** Circa de helft van dit bedrag wordt besteed aan het eigendom en onderhoud van de database drenthe.nl zodat deze up-to-date is.

BIJLAGE II

TOTALE BIJDRAGEN GEMEENTEN 2024

GEMEENTE	EXPLOITATIE-KOSTEN	BIJDRAGE STIMULERINGSFONDS	BIJDRAGE 2024	BIJDRAGE 2023
Aa en Hunze	76.328	42.473	118.801	104.350
Assen	73.866	17.101	90.967	84.902
Borger-Odoorn	78.791	42.968	121.759	107.020
Coevorden	91.102	33.323	124.425	114.131
De Wolden*	66.480	16.607	83.087	77.536
Emmen	177.279	14.538	191.817	176.385
Hoogeveen*	78.791	13.881	92.672	86.369
Meppel	39.395	14.617	54.012	50.881
Midden-Drenthe	98.488	26.246	124.734	113.905
Noordenveld*	71.404	15.431	86.835	81.036
Ooststellingwerf	73.866	16.552	90.418	83.743
Tynaarlo	61.555	17.077	78.632	74.316
Westerveld	71.404	32.735	104.139	90.989
Totaal	1.058.748	303.549	1.362.297	1.245.562

*Een drietal gemeenten konden nog geen definitieve cijfers geïnde toeristenbelasting 2021 overleggen; deze zijn in de kadernota nu op basis van een schatting meegenomen. Bij het aanbieden van de begroting 2024 hopen we hier de bijdrage te kunnen berekenen a.d.h.v. de definitieve cijfers.

